

Prevention of foot complications in Sweden

Need

Nation	Diab. (n)	Risk foot, 50%	Foot ulcer, 5%
Sweden	400 000	200 000	20 000

Costs (SEK)

Nation	Foot ulcer (n)	Costs/ foot ulcer	Foot ulcer (mill.)
Sweden	20 000	100 000	2000

Aim

- One sheet guideline for prevention
- Access to multidisciplinary service

1. HS ly (ar => bedömning, rapportering)
2. Kunshaps förmödande
3. SCA
Omniverks teknik

Dokumentet
Principiell
Principiell
Principiell
Principiell
Principiell
Principiell
Principiell

SKL

Fotundersökning vid diabetes

NATIONELLT VÅRDPROGRAM FÖR PREVENTION AV FOTKOMPLIKATIONER VID DIABETES

ISBN-nummer: 978-91-7585-689-6
Utgivningsdag: 2018-06-19

Fotundersökning vid diabetes

NATIONELLT VÅRDPROGRAM FÖR PREVENTION AV FOTKOMPLIKATIONER VID DIABETES

Jämlig fotosjukvård är av stor betydelse för möjligheten att undvika fotkomplikationer vid diabetes. Denna skrift beskriver hur en fotundersökning vid diabetes ska utföras. På uppdrag av den nationella arbetsgruppen för diabetes har en expertgrupp utfört en genomgång av befintliga vårdprogram och behandlingsriktlinjer från flera landsting och regioner gällande fotosjukvård vid diabetes. Syftet har varit att skapa ett nationellt vårdprogram för prevention av fotkomplikation för personer med diabetes. Målet är jämlig och kunskapsbaserad fotosjukvård i hela Sverige.

Basal foot check

- Neuropathy
- Angiopathy
- Skin
- Foto deformity
- History of ulcer/amputation
- Ulcer/ Acute Charcot

In dialog with the
patienten

Nerv function

Sensory

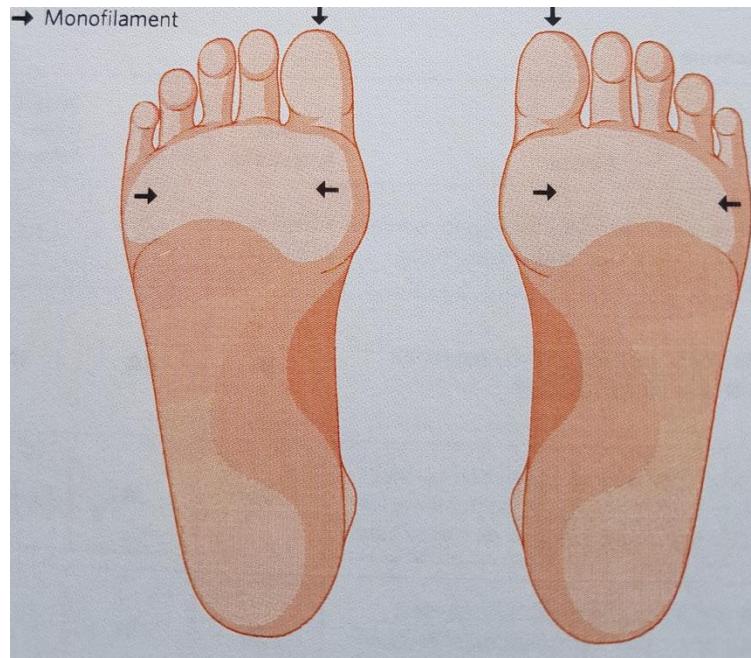
- Tingling/numbness
- Monofilament
- Vibration- C128 Hz

Motor function

- Muscel atrophi, malalignment, gait deviations

Autonom

- Less sweating, loss of hair

Vascular function

- Pulses
  - A. dorsalis pedis
  - A. tibialis posterior
- Doppler
- Referral to examination of vascular function ...if pulses can't be identified.

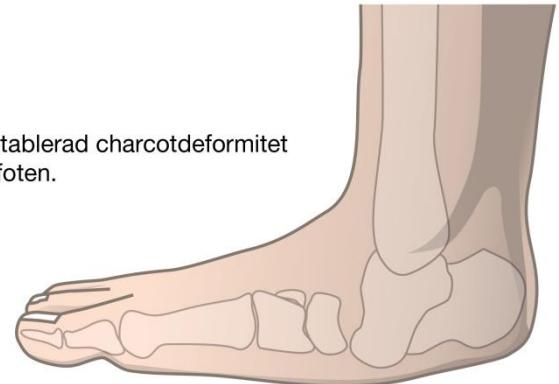

Inspection

- Pressure, callus, ulcer, fissures
- Shoes och socks
- Nail deformity, unguis incarnatus, suspect myosis
- Foot deformity, se figure
  - Hammer toes, claw toes, hallux valgus, Charcot
- Skin
  - Temperatur e, dryness, oedema

Ex. på etablerad charcotdeformitet i mellanfoten.

Prevention

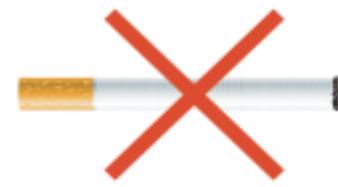
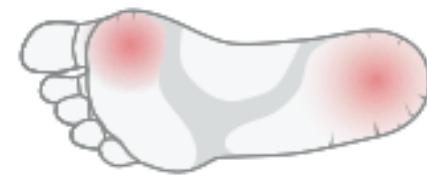
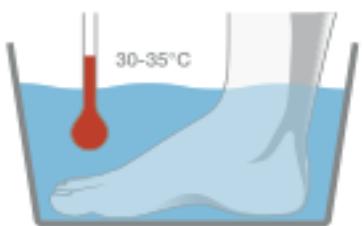
- Metabolism... well controlled diabetes
- Optimize, blood pressure, heart function
- Nikotin stop
- Self care
- Adequate footwear/ insole

Flödesschema, riskkategorier och guide till åtgärder

Riskkategori	Symtom	Fotvård/ fotsjukvård	Årlig fotunder- sökning	Ortoped- teknisk behandling
1	Inga tecken på distal neuropati, perifer kärlsjukdom eller andra fotproblem	Utbildning i egenvård	JA	NEJ
2	Det finns tecken på distal neuropati eller perifer kärlsjukdom	JA	JA	JA
3	Tecken på distal neuropati eller kärlsjukdom, förekommit fotsår/amputation, fotdeformitet, hudpatologi (t ex callus/fissur)	JA	JA	JA
4	Föreligger pågående fotsår, oavsett neuropati eller kärlsjukdom, eller grav osteopati eller smärtsyndrom	JA	JA	JA

SKL. Fotundersökning vid diabetes NATIONELLT VÅRDPROGRAM FÖR PREVENTION AV FOTKOMPLIKATIONER VID DIABETES. 2017. Tillgänglig 180803. <https://webbutik.skl.se/sv/artiklar/fotundersokning-vid-diabetes.html>.

Egenvård

Risk factors

Body anthropometrics

Lifestyle factors

Neuropathy

Anamnes

Anatomy

Kinesiology

Mobility and gait

Skin

Bio-mechanical stress

Sår - handläggning av svårläkta sår

Fastställd av Hälso- och sjukvårdsdirektören (HS 2017–00776) giltigt till juni 2020

Utarbetad av sektorsråden för Allmänmedicin, Dermatologi och venereologi, Diabetes, Geriatrik, Infektion, Internmedicin, Kirurgi inklusive plastik- och kärlkirurgi, Ortopedi och handkirurgi, Rehabiliteringsmedicin, Reumatologi samt STRAMA

Syfte

Syftet med riktlinjen är att förbättra omhändertagandet av patienter med svårläkta sår i primärvården genom att fokusera på diagnosen. Sedan ska antingen orsaken till såret åtgärdas eller patienten tidigt remitteras till sjukhusspecialistvården. Avsikten är att minska antalet sår, minska felaktig antibiotikaförskrivning, förbättra vårdprocessen för patienter med spinalskada och sittsår samt med tiden minska antalet underbensamputationer.

Bakgrund

I dag är omhändertagandet av patienter med svårläkta sår inte alltid optimalt. Ofta saknas diagnos varför orsaken till såret inte åtgärdas. Läkare behöver engageras mer i dessa patienter, som till största delen har sina vårdkontakter i primärvården. En signal att vården inte är optimal är att VGR ligger över genomsnittet avseende underbensamputationer hos patienter med diabetes. Man ser också att många sår uppfattas som infekterade och behandlas med antibiotika på felaktiga grunder.

Vårdnivåer

De flesta patienter med sår tas om hand i primärvård och i kommunal hälso- och sjukvård. Vissa patienter med sår ska remitteras vidare till sjukhusspecialister, i en del fall utan födröjning. Likvärdig vård kräver likartade indikationer för remiss i hela regionen. [Sårwebben](#) innehåller mycket av den information som krävs. Denna riktlinje fokuserar på diagnostik, utredning och remissbehov som behöver ske innan man kan tillämpa den information som finns på Sårwebben om undersökningsmetoder, behandlingar och omläggningar. När utredning/behandling är klar på sjukhuset remitteras patienten som regel tillbaka till primärvården med en behandlingsplan som ska inkludera indikationer för återremiss. Vårdcentralerna behöver utforma lokala riktlinjer för hur de strukturerar vården för dessa patienter internt med tonvikt på samarbete mellan läkare och sjuksköterskor samt fast vårdkontakt.

Remember

- All patient shoud be foot checked every year...at least
- Prevention goes first
- Rapid referral and action when a foot ulcers appears
- Referral to multidisciplinary team
  - 10 days
  - Not expectet to heal within 6 weeks.

Remember !!

- Suspect Charcotfot refers to acut treatment at hospital ortopedi
- Akut/subakut referral to till vascular surgery when you suspect critial ischaemi
- Deep infection might apppear despite the lack of symptoms

Tack

Illustrationer: Pontus
Andersson

TACK!

Ulla Hellstrand Tang, PhD, certified prosthodontist and orthotist, Department of Prosthetics & Orthotisc, Sahlgrenska University Hospital, Gothenburg.
Department of Ortpaedics, Institute of Clinical Sciences, Gothenburg University.